

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2695

Vragen van het lid **Smaling** (SP) aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu over *onduidelijkheid van cijfers bij inzameling en verwerking van PET-flessen en Plastic Heroes* (ingezonden 1 mei 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **Mansveld** (Infrastructuur en Milieu) (ontvangen 25 juni 2015) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2014–2015, nr. 2295

Vraag 1

Bent u bekend met berichten dat producenten van PET(polyethyleentereftalaat)-flessen liever geen Plastic Heroes-balen accepteren en dat, indien zij deze op last van de frisdrankenindustrie toch accepteren, bij verwerking een verlies van 10 tot 50% per baal optreedt?

Antwoord 1

Nee.

Vraag 2 en 3

Bent u bekend met het feit dat die fles vervolgens uit 25% recycalaat bestaat, en dit voor 22 tot 23% statiegeld-PET betreft en maar voor 2 tot 3% PET uit andere bronnen, zoals Plastic Heroes?

Bent u bekend met vorenstaande of vergelijkbare cijfers? Welk deel/percentage van nieuwe flessen bestond in 2013 uit Plastic Heroes-PET of PET uit nascheidingssystemen? Welk deel/percentage was afkomstig uit statiegeldsystemen?

Antwoord 2 en 3

Nee. Over het toe te passen aandeel recycalaat in nieuwe PET-flessen zijn afspraken gemaakt in de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013–2022. Er zijn geen afspraken gemaakt over de herkomst van dit recycalaat. Er is sprake van een internationale markt van vraag en aanbod voor gerecycled PET (rPET). Producenten van rPET bieden op die markt hun materiaal aan of kiezen voor separate afspraken met ketenpartijen.

In het kader van het onderzoek naar de prestatiegaranties heeft de ILT informatie opgevraagd bij een grote Nederlandse recycalaatleverancier die door de marktleider is opgegeven als leverancier. Deze recycalaatleverancier verwerkt momenteel het grootste deel van de Nederlandse statiegeldflessen.

Deze informatie heeft de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) opgevraagd om te kunnen vaststellen of het gebruikte materiaal uit externe recyclingsprocessen afkomstig is en niet uit eigen processen. Uit de geleverde informatie is gebleken dat het ingangsmateriaal in 2014 bij deze recycelaatleverancier in de onderzochte situaties volledig bestaat uit restanten van gebruikte PET-flessen uit Nederlandse en buitenlandse statiegeldsystemen.

Vraag 4

Hoeveel kiloton Plastic Heroes-PET is er in 2012 en 2013 in Nederland, na de eerste sortering, in balen beschikbaar gekomen?

Antwoord 4

Uit navraag bij Stichting Afvalfonds Verpakkingen (StAV) blijkt dat de volgende hoeveelheden PET, na eerste sortering, in balen beschikbaar zijn gekomen.

Jaar	Via Plastic Heroes [ton]	Via nascheiding [ton]	Totaal [ton]
2012	5.790	855	6.645
2013	7.224	1.481	8.705

Vraag 5

Werd Plastic Heroes-PET in 2012 en 2013 (en wordt het ook nu nog steeds) uitgesorteerd op de kwaliteit 90/10? Worden er ook hogere of lagere kwaliteiten geproduceerd? Om welke kilotonnen gaat het?

Antwoord 5

Het via bron- en nascheiding verkregen PET-materiaal wordt inderdaad verder gesorteerd op de kwaliteit 90/10. Deze kwaliteit moet 90% transparante PET-flessen bevatten en mag maximaal 10% andere PET-verpakkingen bevatten. Onderzoek van de ILT geeft aan dat alleen deze specifieke kwaliteit wordt geproduceerd. Deze kwaliteitseis is conform de afspraken die daarover gemaakt zijn tussen de Raamovereenkomstpartijen. Het gaat om 13 kton dat werd uitgesorteerd.

Vraag 6

Hoeveel kiloton Plastic Heroes-PET is er in 2012 en 2013 bij flessenfabrikanten aangeleverd? Hoeveel PET uit nascheidingsystemen?

Antwoord 6

Onbekend is hoeveel aan flessenfabrikanten is geleverd. Alleen de stappen tussen het inzamelen en het weegmoment bij de recycler worden en zijn onderzocht door de ILT. Dat komt omdat als uitwerking van de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013–2022 afspraken gemaakt zijn over ondermeer het meetmoment voor recycling. Dit is het inweegmoment bij de recycler. Daarnaast betrekken producenten van PET-flessen hun grondstoffen voor de fabricage van PET-flessen wereldwijd van verschillende grondstoffeleveranciers, waarbij zowel virgin als rPET wordt gebruikt. Daarbij gaat het om een internationale markt van vraag en aanbod. Het is wel bekend hoeveel PET van Plastic Heroes en uit nascheiding in 2012 en 2013 aan recyclers is geleverd. StAV geeft aan dat in 2012 en 2013 in totaal 13 kton gesorteerd PET afkomstig van de gescheiden inzameling via Plastic Heroes geleverd is aan recyclers. Vanuit de nascheiding is daar nog ruim 2 kton aan toegevoegd.

Vraag 7

Hoeveel kiloton van dit gesorteerde PET is er in 2012 en 2013 daadwerkelijk door flessenfabrikanten tot recycelaat verwerkt? Hoeveel kiloton recycelaat is daarmee geproduceerd?

Antwoord 7

Het verwerken van gesorteerd PET tot recycalaat gebeurt bij recyclers en niet bij flessenfabrikanten. Zoals bij de antwoorden 2 en 6 aangegeven, is geen informatie beschikbaar over de hoeveelheid gesorteerd PET uit Plastic Heroes die uiteindelijk in nieuwe flessen terecht komt.

Vraag 8

Hoeveel «virgin PET» is hiermee vermeden?

Antwoord 8

Zoals in reactie op vraag 7 reeds aangegeven, is onbekend hoeveel gesorteerd PET uit Plastic Heroes uiteindelijk als grondstof heeft gediend voor nieuwe flessen. Wel is bekend dat elke ton ingezet rPET leidt tot een ton vermeden virgin PET.

Vraag 9

Wat betekent de term «opwerkverlies», die door flessenfabrikanten wordt gebruikt? Welk proces leidt precies tot welke opwerkverliezen?

Antwoord 9

Het verwerken van gesorteerd PET tot recycalaat gebeurt bij recyclers en niet bij flessenfabrikanten. Het is mij niet bekend wat de flessenfabrikanten met opwerkverliezen bedoelen. De recyclers verwerken de ontvangen balen van een sorteerder en maken daar granulaat van. In dat proces, dat inherent is aan het recycleproces, valt materiaal uit. Dit wordt opwerkverlies genoemd.

Vraag 10

Met welke opwerkverliezen hebben deze flessenfabrikanten te maken alvorens zij de Plastic Heroes-PET of nascheidings-PET kunnen/willen gebruiken? Is dat 10 tot 50%?

Antwoord 10

Het gesorteerde PET met de kwaliteit 90/10 wordt door de recycler nog verder opgewerkt. Hoeveel opwerkverliezen daarbij optreden is in zijn algemeenheid niet aan te geven.

Overigens, ook bij de recycling van PET-flessen afkomstig uit het statiegeldsysteem treden verliezen op. Dus opwerkverliezen treden niet alleen op bij PET-flessen afkomstig van de Plastic Heroes en/of nascheiding.

Vraag 11

Klopt het dat de stoffen die als opwerkverlies worden aangemerkt, worden verbrand? Hoeveel kiloton van de uit Plastic Heroes-systemen of scheidingsinstallaties afkomstige balen PET (90/10 of anderszins) is aldus in 2012 en 2013 verbrand of anderszins verwijderd?

Antwoord 11

De stelling dat alle opwerkverliezen bij recyclers vervolgens verbrand of verwijderd worden, is niet correct. Afgescheiden producten als de doppen (PP) worden anderszins gerecycled.

In welke mate dit plaatsvindt en welk deel mogelijk wel verbrand wordt, is onbekend omdat dit geen onderdeel uitmaakte van het onderzoek van de ILT.

Vraag 12

Er wordt gezegd dat er, vanwege de lage olijeprijzen in het afgelopen jaar, bij producenten van frisdrankflessen en sorteerdere sinds anderhalf jaar sprake is van zeer grote voorraadvorming van balen PET, afkomstig uit Plastic Heroes-systemen en/of nascheiding; in hoeverre zijn er in de periode 2012 – 2014 voorraden ontstaan? Om hoeveel kiloton gaat het?

Antwoord 12

Het uitgesorteerde PET, via Plastic Heroes en via nascheiding, is in de betreffende periode volledig afgezet bij recyclers.

Of deze balen daar vervolgens grootschalig worden opgeslagen en tot voorraadvorming leiden, is niet onderzocht door de ILT. Deze vraag kan derhalve niet beantwoord worden.

Vraag 13

Hoeveel kiloton van de aanvankelijk uit Plastic Heroes-systemen en/of nascheiding afkomstige balen PET (90/10 of anderszins) is in 2012 en 2013 weliswaar geleverd, maar vervolgens doorverkocht aan derden? Wat is er vervolgens mee gebeurd?

Antwoord 13

StAV geeft aan dat in 2012 en 2013 in totaal 13 kton gesorteerd PET afkomstig van de gescheiden inzameling via Plastic Heroes geleverd is aan recyclers. Vanuit de nascheiding is daar nog ruim 2 kton aan toegevoegd. De ILT controleert conform de afspraken over het meetpunt voor de recycling hoeveel materiaal bij een recycler over de weegbrug gaat. Omdat de stappen daarna geen deel uitmaken van het onderzoek, heeft de ILT geen zicht op de eventuele afvoer naar derden.

Om te waarborgen dat het materiaal daadwerkelijk door een recycler verwerkt wordt, geeft StAV aan dat het gesorteerde PET geleverd wordt aan gecertificeerde verwerkers die werken volgens een afgegeven certificaat. Dit houdt onder andere in dat het geleverde materiaal ook daadwerkelijk bij deze ontvanger verwerkt is of wordt. Onderdeel van deze certificering is onder andere dat de inkomende en uitgaande materiaalstromen van de desbetreffende recycler periodiek door de certificerende instantie worden geaudit om vast te stellen of verwerking daadwerkelijk op de locatie heeft plaatsgevonden.

Vraag 14

Hoeveel kiloton gesorteerd Plastic Heroes-PET en PET uit nascheidingsinstallaties is in 2012 en 2013 niet aan producenten van frisdrankflessen geleverd? Aan wie zijn deze kilotonnen dan wel geleverd?

Antwoord 14

Het is niet bekend hoeveel PET aan producenten van frisdrankflessen is geleverd.

Zie ook de reactie op vraag 6.

Vraag 15

In hoeverre wordt dit gesorteerde PET door de afnemer nog opgewerkt/uitgesorteerd? Welke opwerk/sorteerverliezen treden daarbij op?

Antwoord 15

Bij de afnemers van gesorteerd PET zal nog een verdere opwerking/sortering plaatsvinden. Conform de afspraken over het meetpunt voor recycling wordt alleen die hoeveelheid recycling opgevoerd die ook daadwerkelijk het recyclingsproces ingaat. Zie ook de reacties op de vragen 6, 9 en 10.

Vraag 16

Hoeveel kiloton van het aldus aangeleverde PET is er in 2012 en 2013 daadwerkelijk aantoonbaar tot recycklaat verwerkt? Welke producten zijn hiervan daadwerkelijk gemaakt?

Antwoord 16

Als uitwerking van de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013–2022 zijn er afspraken gemaakt over ondermeer het meetmoment voor recycling. Dit is het inweegmoment bij de recycler. Alleen de stappen tussen het inzamelen en dit weegmoment worden en zijn onderzocht door de ILT. Daarmee is het niet mogelijk om in kwantitatieve zin antwoord te geven op de vraag. Zie verder de reactie op vraag 10.

De afzetmarkt van gerecycled PET is een internationale markt waarin de vraag naar eindproducten varieert en dus ook de toepassingen van gerecycled PET. Recyclers bepalen zelf aan wie ze hun producten verkopen en het is aan de afnemers om te bepalen wat ze er mee doen.

In zijn algemeenheid kan gezegd worden dat gerecycled PET ondermeer wordt ingezet als vezel voor bijvoorbeeld textieltoepassingen zoals kleding, vloermatten, slaapzakken. Of foodgrade kwaliteit als folie om bijvoorbeeld PET-bakjes van te maken of als grondstof van foodgrade kwaliteit in Bottle to Bottle toepassing.

Vraag 17

Als er geen afzonderlijke producten van worden gemaakt, in hoeverre zijn deze stromen gemengd door andere (virgin) stromen? Hoeveel virgin materiaal is hiermee uitgespaard?

Antwoord 17

Bij antwoord 7 en 8 is aangegeven dat met de inzet van rPET virgin materiaal 1-op-1 vervangen wordt. Gezien de eerder aangegeven internationale markt en de onduidelijkheden rond de nog optredende verliezen, is niet te kwantificeren hoeveel virgin materiaal daadwerkelijk is uitgespaard.

Vraag 18, 19, 20 21 en 22

Van welke materialen wordt fleecce gemaakt? Wordt fleecce alleen van zuivere PET (100%) gemaakt?

Zo nee, welke DKR-soort¹ wordt door producenten minimaal vereist binnen hun productieproces van fleecce? Welk deel mag restafval of andere kunststoffen zijn? Wordt dit restafval en worden deze andere kunststoffen ook verwerkt in de vezels?

Worden in Nederland of in het buitenland daadwerkelijk fleecceproducten gemaakt van gesorteerd PET afkomstig uit Nederlandse Plastic Heroes-systemen of Nederlandse nascheiding?

Hoeveel kiloton van dit gesorteerde PET werd door deze producenten ingekocht in 2012 en 2013?

Hoeveel kiloton van dit gesorteerde PET werd daadwerkelijk aangewend voor de productie van fleecce? Is het daarbij als zelfstandig materiaal gebruikt of is het bijgemengd in een productieproces van virgin materiaal? In het laatste geval, in welke mate? Hoeveel kiloton fleecce werd er vanuit dit gesorteerde PET in 2012, 2013 aldus geproduceerd?

Antwoord 18, 19, 20 21 en 22

Fleecce kan worden gemaakt van zowel virgin als van gerecycled PET.

Omdat fleecce (en het vulmateriaal in bijvoorbeeld ski-jacks) gemaakt wordt van wat kortere ketens, heeft rPET de voorkeur. Omdat fleecce meestal wordt ingekleurd, is het minder gevoelig op de kleurspecificaties.

Van PET uit het Plastic Heroes systeem wordt geen fleecce gemaakt.

Vraag 24, 25 en 26

Met welke opwerkverliezen hebben deze fleeccefabrikanten te maken alvorens zij de Plastic Heroes-PET kunnen/willen gebruiken? Kunt u dit opwerkproces beschrijven? Hoeveel virgin materiaal is aldus uitgespaard?

Is deze fleecce herkenbaar in de winkel? Heeft deze een vergelijkbare prijs als «virgin fleecce»?

Met welke rapporten kunt u uw antwoorden op de bovenstaande vragen onderbouwen?

Antwoord 24, 25 en 26

Naar deze stroom is geen onderzoek gedaan. Om die reden is deze informatie niet beschikbaar.

Vraag 27

Mogen fleeccekleiding en andere synthetische kleding in de Plastic Heroes-bakken worden gedeponneerd?

Antwoord 27

Nee. Het Plastic Heroes-systeem is bedoeld voor de inzameling en recycling van kunststofverpakkingsafval uit huishoudens.

Voor de inzameling en recycling van kleding is er een aparte structuur. In de praktijk wordt geen kleding aangetroffen via Plastic Heroes en/of via de nascheiding uitgesorteerd.

¹ DKR is een handelaar wiens normen opvallend genoeg in de Raamovereenkomst Verpakkingen zijn terechtgekomen. 45% van de uitgesorteerde kunststofstromen moet binnen een bepaalde DKR-kwalificatie vallen.

Vraag 28

Worden fleeczekleding en andere synthetische kleding in scheidingsinstallaties herkend en uitgesorteerd als kunststof?

Antwoord 28

Nee.

Vraag 29

Kunt u van de acht frisdrankproducenten – genoemd in het rapport monitoring Prestatiegaranties Raamovereenkomst Verpakkingen van de Inspectie Leefomgeving en Transport² – die slechts een percentage van 10,7 recycklaat gebruiken in PET-flessen, per frisdrankproducent (al dan niet geanonimiseerd) het percentage recycklaat weergeven over 2013? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 29

De ILT heeft volgens de afspraken voor de prestatiegarantie over het toepassen van gerecycled PET in grote PET-flessen getoetst hoeveel recycklaat in het vierde kwartaal van 2013 voor productie van nieuwe PET-flessen in ingezet. Zoals in het ILT-rapport van 2013 over de prestatiegaranties is opgenomen, is in de verantwoording van het Afvalfonds hierover een overzicht opgenomen van het gemiddelde percentage recycklaat dat door acht frisdrankproducenten in het vierde kwartaal 2013 voor de productie van nieuwe PET-frisdrankflessen is ingezet. Uit het overzicht blijkt dat de percentages liggen in het bereik van 10,3 tot 47,3%.

Vraag 30

Om welke redenen voldeden niet alle bedrijven aan de norm van 25% recycklaat in nieuwe flessen? Heeft dit te maken met de inherente verontreiniging van Plastic Heroes-PET en nascheidings-PET?

Antwoord 30

In de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013–2022 zijn afspraken gemaakt over een minimaal gemiddeld in te zetten aandeel recycklaat in nieuwe PET-flessen.

Dit is zoals afgesproken in de Raamovereenkomst door partijen uitgewerkt in een Basisdocument Monitoring Verpakkingen, waarbij ook de nadere afspraken uit het Addendum meegenomen zijn. Dit document is op 2 september 2013 aan uw Kamer aangeboden³.

Conform het Basisdocument is aan deze prestatiegarantie voldaan als de bedrijven die minimaal 95% van de markt vertegenwoordigen gemiddeld minimaal 25% recycklaat in nieuwe PET-frisdrankflessen hebben ingezet. Er geldt dus geen individuele verplichting voor elk van de bedrijven om minimaal 25% te halen.

StAV geeft aan dat de herkomst van het rPET voor de producenten niet van invloed is geweest op de keuze welk aandeel recycklaat in te zetten. Het heeft veel meer te maken met de tijd en de kosten die nodig zijn om veranderingen en innovaties door te voeren. Het verhogen van het aandeel rPET vraagt tijd en geld. De koplopers in het gebruik van rPET zijn hier al vele jaren mee bezig en hebben dit hoge niveau geleidelijk gehaald.

Vraag 31

Voldeden in 2014 wel alle bedrijven aan de norm van 25%?

Antwoord 31

De prestatiegarantie is gemaakt voor een gemiddelde voor alle bedrijven, zoals toegelicht in antwoord 30. De ILT heeft in haar laatste onderzoek naar de prestatiegaranties opnieuw onderzocht of voldaan is aan de gemaakte afspraken. De ILT concludeert dat er geen aanleiding is om te twijfelen aan de conclusie van het Afvalfonds dat aan de prestatie is voldaan. De ILT concludeert dit op basis van het onderzoek naar marktaandeel, herkomst recycklaat, rapportages van frisdrankproducenten (inclusief assurance-rapporten) en de toetsing van informatie uit bedrijfsbezoeken. De ruime

² Bijlage bij Kamerstuk 28 694, nr. 117

³ Kamerstuk 30 872, nr. 148

marge tussen het gerapporteerde percentage toegepast recyclelaat (35,59%) en de prestatienorm (25%) is hierbij meegewogen. Het percentage recyclelaat dat in 2014 is toegepast is gestegen ten opzichte van het percentage in 2013. De door frisdrankproducenten toegepaste percentages liggen voor het vierde kwartaal van 2014 in het bereik van 18 tot 47,4%.

Vraag 32, 33 en 34

Welke garanties en aanwijzingen zijn er dat bedrijven die nu al niet de 25% halen door middel van de inschakeling van statiegeld-PET, dit wel gaan en zullen blijven halen indien statiegeld zou worden afgeschaft?

Welke garanties en aanwijzingen zijn er dat de overige bedrijven de eis van 25% zullen blijven halen, wanneer statiegeld zou zijn afgeschaft? Halen zij die 25% dan met PET uit Plastic Heroes-systemen en/of nascheiding of wordt dit (bijvoorbeeld uit statiegeldlanden) geïmporteerd?

Er zijn al enkele jaren diverse PET-flessen op de markt die voor 60 tot 100% bestaan uit PET-recyclelaat; betekent dit dan niet dat 60 tot 100% PET-recyclelaat het hoogst haalbare doel voor de productie van PET-flessen zou moeten zijn? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 32, 33 en 34

Er zijn afspraken gemaakt over het gemiddelde niveau voor de gehele sector. Er zijn geen afspraken gemaakt over de herkomst van het rPET. Producenten hebben toegang tot een internationale markt voor rPET en maken daarin individuele afwegingen. De afspraak over het toepassen van gerecycled PET is in de Raamovereenkomst Verpakkingen ook als een aparte afspraak opgenomen en is niet alleen gekoppeld aan het wel of niet vrijgeven van statiegeld.

Er zal binnenkort een brancheverduurzamingsplan worden vastgesteld door het KIDV waarin hoogst haalbare doelen zijn opgenomen voor gerecycled PET in grote en kleine PET-flessen.

Vraag 35

Betekent het feit dat Coca Cola Duitsland adverteert met het feit dat de flessen van Coca Cola Life voor 100% uit recyclelaat bestaan niet dat 100% PET recyclelaat het hoogst haalbare doel voor de productie van PET-flessen zou moeten zijn?

Antwoord 35

Coca-Cola heeft inderdaad in Duitsland voor een beperkt deel van het verpakkingsvolume een PET-fles geïntroduceerd van 100% rPET. De ervaringen die hiermee worden opgedaan, zullen bijdragen aan de verdere verduurzaming op de lange termijn, samen met andere aspecten als de verlaging van het flesgewicht en de toename van recyclingmogelijkheden. Het hoogst haalbare doel zal uiteindelijk vastgesteld worden door het KIDV, na toetsing van het verduurzamingsplan hiervoor. Zie ook het antwoord op vraag 34.

Vraag 36

Kan de Kamer vóór het Algemeen overleg Afval en grondstoffen in juni de ILT-rapportage met betrekking tot de hergebruiksnorm kunststof verpakkingen 2013 ontvangen?⁴ Zo nee, waarom niet?

Antwoord 36

Het rapport waaraan in de vraag gerefereerd wordt, is op 16 april 2015 aan uw Kamer aangeboden bij de brief over de voortgangsrapportage over de Raamovereenkomst Verpakkingen⁵.

⁴ Vorig jaar (31 mei 2014) heeft de ILT alleen een rapport uitgebracht over de zeven prestatiegaranties van de Raamovereenkomst in 2013

⁵ Kamernummer: 28 694, nr. 129